

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 1098: Trong Bài Kệ Ở Phần Trước Có Nói Rõ Đã Kiến Tánh Thì Không Nên Thủ Tướng, Còn Đoạn Này Lại Nói Rõ Kiến Tánh Cũng Không Phải Là Phế Bỏ Tướng

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 096)

Chuyên ngữ: Tịch Minh

【Trong bài kệ ở phần trước có nói rõ đã kiến tánh thì không nên thủ tướng, còn đoạn này lại nói rõ “kiến tánh cũng không phải là phế bỏ tướng”. Hợp cả hai đoạn lại mà xem xét, thì đã đem Lý, Tánh, Sự, Tu, cùng với tánh tướng “chẳng phải một, chẳng phải khác”, “hành bố” (thứ lớp), “viên dung”, và cả cái nhân nhân quả quả trong đó, diễn nói ra một cách vô cùng vi tế và tường tận vậy.】

Ở trong phần kinh văn của “Kinh Kim Cang”, nếu như không có cổ đức vì chúng ta mà giải thích cặn kẽ, thì đối với những chỗ như thế này trong kinh văn, chúng ta quả thật rất khó có thể nhìn ra được. Khi tụng kinh đều cứ tụng qua loa đại khái cho xong, không biết rằng trong từng câu từng chữ đều hàm chứa ý nghĩa sâu sắc đến như vậy.

Chúng ta đem bài kệ đằng trước và đoạn kinh văn này hợp lại mà xem, sẽ thấy rõ trong kinh nói về Lý và Sự: Lý và Tánh là một, Lý chính là Tánh, Tánh chính là Lý; Sự tức là Tu, Tu tức là Sự. Nhưng ở trong đây vẫn có sự sai biệt, cho nên mới tách ra để giảng. Lý thì cạn, còn Tánh thì sâu. “Sự” là chỉ cho sự tướng, bất luận là chân - vọng, tà - chánh, thiện - ác thì đều là Sự. “Tu”, chính là đoạn ác tu thiện; tu không thể rời khỏi Sự, ngay trên Sự mà đoạn ác tu thiện.

Cùng với “Tánh Tướng phi nhất phi dị” (Tánh và Tướng chẳng phải một, chẳng phải khác), ý nghĩa này rất sâu, quả thật đã nói lên được chân tướng của vũ trụ nhân sanh, đích xác là “phi nhất phi dị”. “Phi nhất” (chẳng phải một) là nói từ trên hiện tướng. Nếu chúng ta nói về Thể - Tướng - Dụng, thì tướng và tác dụng biến hóa khôn lường, vô lượng vô biên, nên là “phi nhất”. “Phi dị”

(chẳng phải khác) là nói về Tánh của nó, nói về Lý của nó; Tánh của nó, Lý của nó vốn dĩ là một. Có thể hiện ra vạn pháp chính là Chân Như Bổ Tánh, là một; có thể biến ra hết thảy vạn pháp chính là Thức, chứ không phải gì khác. Pháp Tướng Tông giảng “Duy Thức”, chỉ có Thức là thật có, những thứ khác đều là giả. “Thức năng biến, Tánh năng hiện” (Thức có thể biến hóa, Tánh có thể hiển hiện), đây chính là giảng về “phi dị”.

“Hành bổ” chính là thứ lớp. Bất luận là chúng ta trong cuộc sống hằng ngày, cái gọi là có quy củ, có trước sau, có phương pháp, có thứ lớp. Tuy nhiên, ở ngay trong những thứ lớp này, bên trong nó vẫn có sự viên dung, điều này thì vô cùng bất khả tư nghị!. Trong thứ lớp có viên dung, trong viên dung có thứ lớp. Vì sao vậy? Trong thứ lớp mà không trước tướng thì liền viên dung, không có phân biệt, không có chấp trước, không có vọng tưởng thì liền viên dung rồi. Nếu như trong thứ lớp, có phân biệt, có chấp trước thì sẽ không viên dung.

Chúng ta đưa ra một ví dụ rất nông cạn và dễ hiểu: Đức Phật Thích Ca Mâu Ni ở tại thế gian chúng ta, thị hiện thân tướng, thị hiện đời sống; về công việc, công việc của Ngài là giảng kinh thuyết pháp. Cái thân này của Ngài so với Báo thân của Ngài, so với Pháp thân của Ngài, có giống nhau hay không? Giống nhau. Cái thân đó của Ngài chính là Báo thân, chính là Pháp thân, một tức là ba, ba tức là một. Vì sao vậy? Vì không chấp trước. Pháp thân không chấp trước, phía trước nói Báo thân cũng không chấp trước, Ứng hóa thân cũng không chấp trước, thảy đều không chấp trước, một tức là ba, ba tức là một.

Chúng ta ngày nay thì không được, chúng ta chấp trước, phân biệt chấp trước, kiên cố chấp trước. Trong tự tánh của chúng ta cũng có ba thân, vì sao không thể chứng đắc? Chính là vì đối với cái nghiệp báo thân này đã kiên cố chấp trước, cho nên ba thân trong tự tánh của chính mình không thể viên dung, đạo lý là ở chỗ này.

Đây là nói rõ trong hành bổ (thứ lớp) làm thế nào có thể đạt được viên dung, trong viên dung lại hiện ra thứ lớp. Vì để giáo hóa chúng sanh, hết thảy chúng sanh trong mười pháp giới, đáng dùng thân gì để độ, Ngài liền hiện thân đó; đó gọi là trong viên dung hiện ra hành bổ, trong hành bổ không ngại viên dung, đây gọi là được đại tự tại. Cho nên những cái nhân nhân quả quả này, đã được nói ra vô cùng vi tế, vô cùng tường tận, vô cùng tinh mật.